

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2019

Föreningensarkivets 70-årsjubileum 2019 firades genom att producera utställningen "Dold kvinnohistoria". Det var ett ämne som väckte stort intresse. Samtidigt gav arkivet ut skriften "Dold kvinnohistoria" för att ha en bestående dokumentation om de 11 kvinnorna i utställningen

Föreningensarkivet i Värmland

Postadress

Box 162
651 05 KARLSTAD

Besöksadress

Arkivcentrum
Hööksgatan 2

Telefon

054-701 11 77
Telefax
054-15 76 20

E-postadress

fa@arkivcentrumvarmland.se

PlusGiro

375675-6
Bankgiro
614-0271

Organisationsnr

873200-0362

FÖRENINGSARKIVET I VÄRMLAND

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR 2019

INNEHÅLL	SID	
Styrelse och övriga förtroendevalda	3	
Mötesverksamhet	3	
Föreningsarkivets 70-årsjubileum	4	
Dold kvinnohistoria – jubileumsutställning och skrift	5	
Medlemmar och kunder samt kontakter med dessa	6	
Medlems/kundkontakter	6	
Föreningsträff, besök, rådgivning	6	
Lokaler och samverkan	7	
Arkivcentrum Värmland	7	
Samverkansfrågor	8	
Arkivdepå i Zakrisdal	9	
Övrig samverkan samt styrelsrepresentation	9	
Ekonomi	10	
Allmänt	10	
Bokslut för 2019	10	
Samverkansmodellen	11	
Personal	12	
Kompetensutveckling och personalvårdande insatser	12	
Depåverksamhet	12	
Leveranser	12	
Registrerings- och förteckningsarbete	14	
Information, forskarservice	14	
Tillgängliggörande	14	
Forskarservice i samverkan	15	
Forskningsciffror med kommentarer	15	
Föreningsarkiven och forskningen 2019	16	
Arkivens Dag	17	
Arkivpedagogiska insatser	18	
Övriga externa kontakter och arrangemang	18	
Utbildning, kursverksamhet	19	
Information, mediakontakter, publicering	19	
Slutord	20	
Medlemsorganisationer 2019-12-31	(Bilaga 1)	22
Resultat- och balansräkning 2019	(Bilaga 2)	24
Statistik 2015-2019	(Bilaga 3)	27
Revisionsberättelse 2019	(Bilaga 4)	28

VERKSAMHETSBERÄTTELSE för 2019

Föreningsarkivet i Värmland är *centralarkiv för de ideella föreningarna* i Värmlands län. Arkivet är organiserat som ideell förening och vid årsskiftet 2019/2020 var *183 organisationer* medlemmar. Under 70 år har arkivet genomfört ett pionjärbete med att samla in, bevara, vårda och göra arkiven efter tusentals värmländska föreningar tillgängliga för forskning och studier. I dagsläget förvaras närmare *7 400 föreningsarkiv* från länets alla kommuner i Föreningsarkivet. Under de senaste åren har mycket tid och kraft lagts på att digitalisera arkivförteckningar, d v s sökingångarna till varje föreningsarkiv. Uppgifterna införlivas successivt i den Nationella arkivdatabasen (NAD) på internet. Fram till årsskiftet 2019/20 har arkivet lagt ut *5 255 arkivförteckningar över värmländska föreningsarkiv* som intresserade personer både inom och utom länet kan ta del av. Föreningsarkivet erbjuder medlemsorganisationerna tjänster som *trygg förvaring, registrering, detaljförteckning av arkiven, rådgivning och utbildning i arkivfrågor*. Detsamma gäller hundratals aktiva föreningar som nyttjar arkivets service och betalar för den. Ideella föreningar tillhör den enskilda arkivsektorn och deras arkivbevarande sker på frivillighetens grund. Därför jobbar arkivet ständigt med att motivera organisationerna att ta vara på sina arkiv. Föreningsarkiven är oundgängliga för organisationernas egen historieskrivning. I föreningsarkiven finns också viktiga pusselbitar vid studier av lokalhistoria, person- och släkthistoria och vid forskning om civilsamhällets roll i lokalt och regionalt perspektiv. Forskningssyftet finns dessutom formulerat i arkivets ändamålsparagraf. Föreningsarkivet verkar inom ramen för forskningsmiljön Arkivcentrum Värmland och därmed är tillgängligheten till de tusentals föreningsarkiven optimerad.

Arkivets styrelse

Sten Fransson, Arvika, ordf	2020
Monica Ekström, Karlstad, v ordf	2021
Elsa Hallbäck, Kristinehamn	2020
Elvy Hansson, Grums	2020
Lena Hassellund, Kil	2021
Viola Jansson, Karlstad	2020
Leif Spännar, Grums	2021
Tina Bergenbrink, Molkom (suppleant)	2020
Jan-Anders Bjursbo, Karlstad (suppleant)	2020
Stig Emilsson, Deje (suppleant)	2020
Urban Lavén, Storfors (suppleant)	2020

Mandattiden utgår

Ruth Mofjell, Forshaga, hedersledamot

Revisorer

Thorsten Born, Hammarö (ordinarie)	2020
Kent Wallin, Kil (ordinarie)	2020
Bertil Hagelin, Forshaga (suppleant)	2020
Per Nilsson, Töcksfors (suppleant)	2020

Valberedning

Christer Alnebratt, Karlstad	2019
Lena Fjellborg, Kristinehamn	2019
Peter Olausson, Värmlands Nysäter (sammankallande)	2019

Mötesverksamhet

Jubileumsårsmöte hölls i Arkivcentrums forskarsal den 10 maj med drygt 60 deltagare. Birgitta Gauffin, Karlstad, mångårig styrelseledamot i arkivet, valdes till mötesordförande.

Lisbeth Staaf-Igelström och Gunnar Törnqvist, som båda varit ordförande i arkivet, utsågs till protokollsjusterare. Efter årsmötet intogs scenen av en *"användarpanel"*. I den ingick journalisten Gunvor Nyman, Karlstad, lokalhistorikern Bo Johansson, Kil, performanceartisterna Sara Falkstad och Helene Karlsson, OTALT, Arvika och historielectorn Peter Olausson, Karlstads universitet. Samtliga vittnade om att man haft stor nytta av arkivmaterial ur Föreningsarkivets innehållsrika samlingar i sina forskningar. Man uttalade sig positivt om föreningsarkivets möjligheter och berömde servicen de hade fått. Peter Olausson presenterade grafer som visade att föreningsarkiv varit överlägset mest använda som underlag för studentuppsatser på C-nivå i historia åren 2016-18. Under årsmötet hyllades hedersledamoten Ruth Mofjell som deltog i sitt sjätte jubileum i Föreningsarkivet. Fantastiskt nog har Ruth funnits med alltsedan 25-årsfirandet 1974 till årets 70-årsdito. Efter årsmötet vankades det kaffe och tårta för 125 personer. Kl 15.00 inleddes jubileumsprogrammet, som var annonserat i Arkivcentrums vårprogram. Aktiviteterna beskrivs under rubriken *Föreningsarkivets 70-årsjubileum*.

Styrelsen består av 7 ordinarie ledamöter och 4 suppleanter. Styrelsen har sammanträtt vid tre tillfällen under året.

Arbetsutskottet har bestått av ordförande Sten Fransson, v ordförande Åse Gustafsson (till årsmötet) och v ordf Monica Ekström (fr o m årsmötet), Viola Jansson och Leif Spännar (ersättare).

En *Idégrupp* bestående av ledamöterna Åse Gustafsson och Viola Jansson samt Annika Eriksson och arkivchefen från personalen, drog upp riktlinjerna för 70-årsjubileet.

Arkivchefen är föredragande och adjungerad sekreterare i styrelse och arbetsutskott.

Föreningsarkivets 70-årsjubileum

Jubileumsdagen

Det har gått 70 år sedan en handfull eldsjälar tog initiativet att starta Folkrörelsernas arkiv för Värmland, numera Föreningsarkivet i Värmland. Arkivets jubileumsfiranden under årens lopp har tagit sig lite olika former. Det har förekommit rikskonferenser, seminarier, utställningsverksamhet och bokutgivning. Inför 70-årsjubileet hade styrelsen beslutat att jubileet skulle firas *på ett profilskapande, verksamhetsnära sätt, bl a genom att lyfta det angelägna temat "Dold kvinnohistoria"*.

Jubileumsprogrammet den 10 maj inleddes med att professorn i kvinnohistoria Christina Florin, Stockholm, höll en uppskattad föreläsning om *"Kvinnors kamp för rösträtt och medborgarskap"*. Därefter presenterade arkivarie Jenny Moström och arkivchefen de 11 kvinnor som speglas i arkivets jubileumsutställning *"Dold kvinnohistoria"*. Urvalet bestod i ett brett spektra av värmländska kvinnor som varit aktiva på olika områden. Deras gemensamma nämnare är att de varit *verkliga eldsjälar!* Utställningen invigdes genom att Sara Falkstad, OTALT, läste en nyskriven text som lät rösträttskvinnan Anna Wretman Lindström, Arvika, komma till tals. Den talrika publiken minglade i den fina utställningen och Region Värmland och flera av Värmlandskommunerna var representerade. Några journalister fanns på plats vilket bl a resulterade i ett helsidesreportage med ett halvdussin bilder i Värmlandsbygden och en artikel i Värmlands Folkblad. Vid öppningen av utställningen passade arkivet på att släppa en egenproducerad skrift med titeln *"Dold kvinnohistoria"*. I skriften dokumenteras kvinnorna som figurerar i utställningen med ett uppslag för var och en av dessa. Syftet med skriften är att ha ett bestående resultat av den forskning om resp kvinna som gjorts inför utställningen. Upplagan på 500 exemplar hade styrkande åtgång under jubileumsåret. När jubileumsdagen var till ända upplevde personalen, som hade jobbat intensivt för att allt skulle klaffa, att det var ett firande som blev både lagom och mycket lyckat.

Istället för blommor och presenter på jubileumsdagen hade arkivet önskat sig medel till *Föreningsarkivets fond för fotografering av fanor*. Utfallet blev 5 565 kronor, d v s en grundplåt att starta från. Från samverkansparterna i Arkivcentrum erhöll arkivet föreläsaren Christina Florins arvode som jubileumsgåva. Tack vare det kunde arkivet engagera landets kunnigaste föreläsare på det kvinnohistoriska området. Florins framträdande blev också mycket populärt bland publiken.

Jubileumsfirandet fortsatte genom att utställningen *Dold kvinnohistoria* visades i Arkivcentrums publika lokaler t o m 30/9. Därefter kunde "*Dold kvinnohistoria*" återvinnas och visas i en något bantad version i Bibliotekshuset i Karlstad 12/11-2/12. På det sättet hade många kunnat ta del av de olika kvinnoöden arkivet presenterade. Styrelsen kunde verkligen känna sig mycket nöjd med aktiviteterna då jubileumsåret summerades.

Dold kvinnohistoria - jubileumsutställning och skrift

Jubileumsutställningen

Styrelsens beslut att fira 70-årsjubileet på ett *profilskapande, verksamhetsnära sätt* ledde till en satsning för att lyfta det aktuella och angelägna temat *kvinnohistoria*. Resultatet blev utställningen "*Dold kvinnohistoria*", som syftade till att fästa uppmärksamhet på drygt tiotalet kvinnor med ganska olika profiler. Mängder med relevant information om kvinnor ligger hela tiden vilande och ibland oupptäckt i vårt omfångsrika Föreningsarkiv. Då man väl bestämmer sig för att forska om kvinnor, så finns både arkivhandlingar, bilder, intervjuer mm att gräva i. Arkivet fick också inspiration av de många initiativ som förekom parallellt under året. På kulturinstitutioner, i media och lite varstans kopplades olika aktiviteter till demokratigenombrottet och genomförandet av kvinnors rösträtt för 100 år sedan.

Tack vare tillmötesgående från arkivchefen Anders Lund, Värmlandsarkiv, kunde arkivarie Jenny Moström "lånas" under våren för att jobba med kvinnoutställningen. Flera av de utvalda kvinnorna hade Jenny behandlat i sina uppsatsarbeten på Karlstads universitet. Utan Jennys kreativa idéer, grundforskning och utställningserfarenheter sedan tidigare, hade den uppskattade utställningen inte blivit verklighet.

Utställningsverksamheten har gett arkivet värdefulla kontakter med släktingar och andra som haft tillgång till dokumentation om kvinnorna. När det gäller missionären Alvig Jansson bistod efterlevande släktingar med både bildmaterial och föremål från Alvigs vistelser i Indien. Västra Ämterviks hembygdsförening lånade generöst ut föremål och dokument efter barnmorskan Linnea Friman. Tack vare Irja Ingvarsdotter, dotter till Sally Gustafsson, Skoghall, fick arkivet tillgång till Sallys unika dagboksanteckningar. De beskriver hennes vistelser på kvinnornas semesterhem Frykenstrand. Det gjorde utställningen levande och intressant förstås. Av de 11 kvinnor som skildrades i utställningen är f d arkivordföranden Lisbeth Staaf-Igelström, Karlstad, den enda nu levande. Hon kunde själv berätta om sin bakgrund och sitt liv, ett liv som ständigt kretsat kring olika föreningsuppdrag.

Många passade på att se utställningen vid vernissagen på jubileumsdagen 10 maj. Den fanns kvar i Arkivcentrum t o m 30 september. Grupper från Fredrika Bremerförbundets Karlstadskrets och S-Kvinnor i Kristinehamn kom på besök och guidades i utställningen. De kombinerade besöket med att få allmän information om sina egna arkiv. Den 12 september visades utställningen för de ca 40 personer som deltog i arkivets föreningsträff. Även en grupp med 20-årsjubilerande arkivstudenter kom till Arkivcentrum innan utställningen plockades ner.

Utställningen kunde "återvinnas" och visades i Bibliotekshuset i Karlstad 12/11-2/12 i en något bantad version. Kultur- och fritidsförvaltningen upplät en stor glasmonter i

Bibliotekshusets bottenplan för vår utställning. Placeringen var idealisk, eftersom många strömmar förbi för att besöka Karlstadsrummet, Arenan och andra aktiviteter i huset. Utställningen fick också draghjälp genom reklam i kommunens trycksak om höstaktiviteter i Bibliotekshuset.

Skriften "Dold kvinnohistoria"

För att utställningen skulle ha ett bestående resultat producerade arkivet en skrift med titeln "*Dold kvinnohistoria*". Skriften innehöll spännande fakta om de 11 kvinnor som figurerar i utställningen. Anita Stjernlöf-Lund, Bild, text och form, anlätades för utformningen och arkivarie Jenny Moström och arkivchefen skrev texterna. Upplagan på 500 exemplar hade en strykande åtgång. Skriften distribuerades också till kvinnohistoriska organisationer i landet. "*En liten, lättläst och mycket viktig skrift*" blev Lena Sewalls omdöme i en recension i Föreningen Värmlandslitteraturs medlemstidning *Wermlandiana*.

Medlemmar och kunder samt kontakter med dessa

Alla ideella föreningar i länet **kan söka medlemskap** i Föreningsarkivet i Värmland. Medlemsorganisationerna har ett antal förmåner. Det rör sig om en (1) avgiftsfri hyllmeter, prioritering vid rådgivning, leveranser och registrerings/förteckningsinsatser. Medlemmarna har inflytande över verksamheten och kan lägga förslag till års- och medlemsmöten samt nominera ledamöter till styrelsen. Under 2019 var *medlemsavgifterna* oförändrade, *1 200 kronor* för distriktsorganisationer/motsvarande och *400 kronor* för lokala föreningar. Samtliga aktiva/levande organisationer erlägger *serviceavgift* på 150 kronor *per hyllmeter och år* för deponerat arkivmaterial. Serviceavgiften inkluderar säker förvaring, godkända förvaringsmedel, registerhållning, hjälp med återsökning av uppgifter, gallringsbevakning och bortforsling av utgallrat arkivmaterial. Vid arkivleveranser debiteras en *leveransavgift* på 250 kronor per tillfälle. Avgiften avser insatser som personalen gör kopplade till leveranstillfället (registerföring, inventering/grovgenomgång av handlingarna, uppställning i hyllutrymme, kvittering). Genom grovgenomgången (kopplad till rensning/gallring av överflödigt material) som görs regelmässigt, undviker arkivet att oviktiga handlingar tar upp hyllutrymme i onödan. Den noggranna kontrollen då handlingarna kommer till arkivet effektiviserar och personalen får god överblick över leveranserna tills de blir detaljförtecknade.

I **bilaga 1** redovisas de 183 organisationer/föreningar som var medlemmar i arkivet vid årsskiftet 2019/2020. Under 2019 anslöt sig *Föreningen Sveriges Infanteribrigadmuseum i Värmland* och *Kristinehamns Gymnastiksällskap* som nya medlemmar.

Medlems/kundkontakter

Föreningsarkivet ger råd om arkivhantering per telefon och via e-post, genom skriftlig information och i viss mån genom besök hos organisationerna. Arkivets hemsida innehåller en del av "första hjälpen", d v s enkla, användbara tips om arkivering. När det gäller större arkivleveranser besöker gärna arkivpersonalen organisationen och ger riktlinjer på plats. Det är en arbetsmetod som lönar sig, eftersom arkivet förhindrar att gallringsbara handlingar levereras i onödan. Grundsytet med all arkivering är ju *att bevara handlingar med långsiktigt* intresse. Genom att debitera en betydligt högre hyllmeteravgift för gallringsbara bokföringsunderlag markerar arkivet det förhållandet tydligt.

Föreningsträff, besök, rådgivning

Den 12 september anordnade arkivet *föreningsträff* i Arkivcentrum med 43 deltagare. Träffarna är viktiga för att organisationerna ska uppleva poängen med att anlita Föreningsarkivet. Personalen beskriver vad arkivservicen innebär och vad föreningarna får

för avgifterna. Deltagarna får enkla råd och tips om arkivering och information om gällande leveransrutiner. En programpunkt som blir allt viktigare att behandla är hanteringen av IT-baserad information. Alla organisationer jobbar digitalt om än i olika uträckning. Ska det finnas spår efter verksamheten i framtiden måste man bli varse problematiken nu. Medvetenheten behöver öka inte minst för att kunna ställa krav på tjänster som köps ex för lagring av viktig information. Det krävs rejäla ekonomiska resurser för att verksamhetsinformation ska leva vidare, vilket självfallet begränsar möjligheterna för många organisationer. Föreningsarkivet har inte möjligheter att ta emot digitala leveranser. Istället tas pappersutskrift av de viktigaste handlingarna emot för långtidsbevarande. Föreningsträffarna har en viktig funktion, särskilt som omsättningen på funktionärerna i föreningarna är stor.

Följande organisationer har fått rådgivning om arkivhantering, leveransrutiner, gallring mm. Vissa har kommit till Arkivcentrum, medan andra besökts på "hemmaplan".

KFUM Kristinehamn

Karlstads City Rotary

Värmlands och Karlstads Dövas förening

Kristinehamns Gymnastiksällskap

Karlstads Rotaryklubb

Broängskyrkan Kristinehamn

SPF Solstad, Karlstad

Övre Ulleruds Hembygdsförening

STF Värmland

Kooperativet Hammarö-Vind

Det fleråriga samarbetet med Broängskyrkan i Kristinehamn avrundades med att arkivchefen informerade ett tiotal styrelseledamöter på plats i Kristinehamn. Arkivprojektet som pågått i flera år var slutfört och man ville veta hur det kommer att fungera då arkivet överlämnats. Efter träffen överfördes det omfattande arkivet till Föreningsarkivet. Projektledaren Ossian Ernvik, som ska ha all heder av sin insats, övervakade inlämningen.

Lokaler och samverkan

Arkivcentrum Värmland

Föreningsarkivet i Värmland finns i Arkivcentrum Värmland i Karlstad tillsammans med Värmlandsarkiv, landsarkiv i Värmlands län och Regionarkivet (f d Landstingsarkivet). Karlstads kommunarkiv ingår i samverkan om forskarservice, utåtriktade aktiviteter mm, men har sina lokaler i Bibliotekshuset. Arkivcentrum inrymmer forskarexpedition med forskarsal, arkivmagasin samt kanslier för resp verksamhet. Forskarsalen har 20 platser varav flertalet med datortillgång. I Edbergssalen, som används för föreläsningar, undervisning, möten m m, finns 65 platser. Högst upp i huset, med en underbar utsikt över Karlstad, finner man Almqvistsalen. Där ryms ca 65 personer vid sittande bord och där finns numera även projektor och duk. Det gör lokalen väl lämpad för informationer och möten. I Arkivcentrumhuset finns också grupprum, sammanträdesrum och ett pausrum för besökarna. Sedan ett par år tillbaka visas konst och konsthantverk i pausrummet på plan 3. Under hela 2019 förekom olika utställningar i lokalen. Mellan 10 maj och 30 september disponerades lokalen för Föreningsarkivets utställning "Dold kvinnohistoria". Under resten av året visade John Lundkvist, Forshaga, målningar med bl a trasmattor som underlag, trion Lund-Lundström-Löfgren, Värmlandsarkiv, anslående fotografier och Svetlana Svensson, Karlstad, talangfulla målningar. I slutet av året gav personalen i huset prov på sina konstnärliga färdigheter. Föreningsarkivets Anna Markusson och Annika Eriksson var två av utställarna. Utställningarna ger besökarna något att fästa blicken på när man tar en paus i sitt forskande. Arkivcentrum är totalt sett en utomordentligt fin träffpunkt för möten, föreläsningar och andra aktiviteter.

Under senhösten 2019 upprättades ett hyreskontrakt gällande disponerade ytor i

Arkivcentrum mellan Föreningsarkivet och Regionfastigheter. Under c a 50 år har arkivet endast förekommit som tredje part i de lokaler man nyttjat i centrala Karlstad. Nu finns ett direkt hyresförhållande gentemot husägaren och hyran sattes till 544 000 kronor.

I Föreningsarkivets närarkiv på plan 4 i Arkivcentrum placeras de arkivleveranser som anländer. Närmagasinet rymmer c a 900 hyllmeter och är ofta i det närmaste fullt utnyttjat. Under hösten genomfördes välbehövlig service på fem av de mobila hyllvagnarna i närarkivet. För att möjliggöra ett nödvändigt hjulbyte snabbvakuerade arkivarierna Annika och Åsa c a 270 hyllmeter arkiv från hyllorna. Värmlandsarkiv upplät plats på plan 3 dit handlingarna kunde flyttas i etapper. Efter en dryg månad var allt tillbaka på plats igen. Det var ett verkligt kraftprov som arkivarier utförde och hjulservicen ledde till förbättrad arbetsmiljö. Efter avslutad flytt erhöll arkivarierna var sin "massagecheck" för besväret.

Samverkansfrågor

Samarbetsparterna i Arkivcentrum samverkar om forskarservicen och delar på expeditionstjänstgöringen enligt överenskomna principer. Under 2019 minskades öppettiderna genom att forskningslokalerna stängdes på fredagar. Observera *att Föreningsarkivet inte är stängt på fredagar* utan avtalar tid med föreningar och forskare som vill besöka arkivet då. På torsdagar är det fortsatt kvällsöppet till kl 19.00, vilket ger förvärsarbetande vissa möjligheter att forska i Arkivcentrum. En jourhavande släktforskare finns dessutom på plats i forskarsalen kl 16-19, en lösning som kommit till stånd genom mångårigt samarbete med Värmlands Släktforskarförening. Släktforskarföreningen deltar även i programverksamheten och vid olika arrangemang och medverkar i hög grad till att fler besökare upptäcker Arkivcentrum.

Arkivcentrums *samordningsgrupp* består av verksamhetsansvarig från resp institution och gruppen behandlar olika gemensamma frågor. Ordförandeposten och sekreterarskapet roterar och gruppen träffas varje månad. I Samordningsgruppen väcks frågor om olika gemensamma satsningar som arrangemang, programverksamhet, profilerings/policyfrågor, personalutbildningar, lokalfrågor i Arkivcentrum och Zakrisdalsdepån, tillgänglighetsfrågor etc. Ibland adjungeras annan personal för att ge gruppen ett bredare beslutsunderlag.

Arkivcentrums *expeditionsgrupp* hanterar frågor med koppling till forskarservice och expeditionstjänst. Gruppen träffas och diskuterar olika idéer, nyheter och förbättringar tre-fyra gånger per år. Gruppen är redskapet som ser till att Arkivcentrum erbjuder *jämn och god kvalitet i den gemensamma forskarservicen*. Gruppen kommer med förslag till utbildningstillfällen för personal som tjänstgör i forskarexpeditionen. Internutbildningen är en jätteviktig ingrediens i det välfungerande samarbetet.

Den gemensamma hemsidan www.arkivcentrumvarmland.se innehåller uppgifter om öppettider, arrangemang i huset etc. Sidan uppfyller den standard som Kulturrådet bestämt för att Arkivcentrum ska tillgodose tillgänglighetskraven. Informationen på hemsidan är översatt till engelska, vilket ökar tillgängligheten. Sidan administreras av Värmlandsarkiv.

Under 2019 genomfördes en utredning om Region Värmlands arkivorganisation. Det kom sig av att man har två separata arkiv inom sitt ansvarsområde. Där finns dels Regionarkivet med ansvar för myndighetens arkivverksamhet (d v s det gamla Landstingets arkivansvar) och därtill Värmlandsarkiv. Den senare institutionen har uppdrag som landsarkiv i Värmlands län, är arkivresurs för flera kommuner i länet och har dessutom uppdrag inom företagsarkivsektorn sedan 1970. Utredningens förslag innebär att arkivverksamheterna ska sammanföras och bli ett fr o m 2020. Det medför att intressenterna i Arkivcentrum blir tre istället för fyra som varit fallet fram till nu. Förhoppningsvis innebär det inga radikala ändringar av samverkan, eftersom kulturarvsansvaret finns kvar i den nya organisationen.

Programverksamhet i samverkan

Under fem hela år har arkiven och Värmlands Släktforskarförening samverkat om varierad, uppskattad och välbesökt programverksamhet i Arkivcentrum. Det erbjuds föreläsningar, filmvisning, släktforskarträffar och arrangemang som Släktforskningens Dag och Arkivens Dag inom ramen för utbudet. Programverksamheten är en publik framgång och under 2019 var besökssiffran 775. De program som riktar sig till skollovslediga barn lockar många. Inte minst gör-det-självaktiviteterna i Bokbinderiet är väldigt populära. Programläggningen görs gemensamt. Utformningen av informationsmaterialet om programverksamheten görs i allmänhet av personal på Värmlandsarkiv. Föreningsarkivet tar stor del i marknadsföringen av programutbudet. Marknadsföringen bygger på att nyttja gratiskanaler som riktade mailutskick, hemsidor och Facebook-sidor, evenemangs databaser och plats i tidningarnas "vad händer i veckan"-spalter. Program/månadsaffischer distribueras ut i länet genom Karlstads Kultur- och fritidsförvaltnings försorg, en tjänst som förstås kostar en del.

Arkivdepå i Zakrisdal

Föreningsarkivet har sin arkivdepå i bergmagasin i stadsdelen Zakrisdal. Precis som i Arkivcentrum är arkivet granne med Värmlandsarkiv och Karlstads kommunarkiv, som båda har stora magasin i berget. Hyllutrymmet som arkivet disponerar i Zakrisdal är snart fullt utnyttjat. Det medför att ekonomiska handlingar gallras på ett något radikalare sätt för att vinna hyllplats. Föreningsarkivet har ingen personal fast stationerad i berget. Däremot görs regelbundna hämtningar av material därifrån. Det gäller t ex beställningar av handlingar som ska studeras i Arkivcentrums forskarsal. Hämtningarna kombineras med arbetspass för att ställa nya arkiv på plats i magasinet. I bergdepån finns ett personlutrymme som nyligen fått en ansiktslyftning. Dessutom har vi den gemensamma friggeboden, Zakristorpet, som personal från alla tre arkiven kan nyttja som arbetsplats. Friggeboden är utrustad med bredbandskommunikation. Värmlandsarkivs tjänstebil fraktar arkivmaterial mellan Arkivcentrum och slutarkivet i Zakrisdal och vice versa. Föreningsarkivets personal är behjälplig vid lastning och lossning.

Föreningsarkivet hyr 40 hyllmeter i Karlstads kommunarkivs magasin. Det behövs för att hysa en omfattande leverans från nedlagda Communicare för några år sedan. Annika Eriksson arbetar successivt med gallrings-, ordnings- och förteckningsarbete i materialet för att vi ska kunna lämna Kommunarkivets depå inom inte alltför lång tid. Det är förstuds mycket otillfredsställande att hyllkapaciteten krympt så markant. Det påverkar möjligheterna att ta in hotade arkivbestånd och att värva nya medlemsorganisationer.

I juni deltog arkiven i Karlstads Kultur- och fritidsförvaltnings aktivitet "Upptäck Karlstad" för trettande året i följd. Visningen i Zakrisdalsberget lockade 11 personer som var ivriga att uppleva bergets innandömen.

Övrig samverkan samt styrelserepresentation

Föreningsarkivet i Värmland är medlem i och deltar aktivt i olika sammanslutningar m m.

- Föreningsarkivet representeras av arkivchefen i styrelsen för *Värmlands Företagshistoria*
- Föreningsarkivet är medlem i *Föreningen Bergslagsarkiv (FBA)*, som sedan 1989 ger ut tidskriften *Bergslagshistoria*. Varje år anordnas seminarier och studieresor med anknytning till Bergslagsområdet. Arkivchefen är ledamot i Bergslagsarkivs styrelse.
- Föreningsarkivet ingår i *Nätverket för Karlstads historia* som syftar till att stimulera forskning och utgivning om Karlstad. Historieprofessor emeritus Bengt Shüllerqvist leder nätverket. Karlstads kommunarkiv har en viktig roll och ansvarar för hemsidan www.karlstad.se/karlstadshistoria. I övrigt ingår representanter för bibliotek, museum, universitetet, kommunen, länsstyrelsen, hembygdsintressen samt vissa resurspersoner i nätverket. Arkivchefen finns med i nätverket och deltar i redaktionen som jobbar med texter till

hemsidan. Under 2019 publicerades bl a texter om kvinnohistoria på sidan författade av Jenny Moström. I april arrangerade nätverket "Karlstadsdagen" i Bibliotekshuset med intressanta föreläsningar och många besökare.

- Arkivarie Åsa Vålvik är Arkivcentrums kontaktperson i redaktionsgruppen för Värmlands Släktforskarförenings tidskrift *VärmlandsAnor*.
- Föreningsarkivet är bland stiftarna av *Föreningen Värmländsk Kultur* och medlem i *Föreningen Värmlandslitteratur*.
- Föreningsarkivet ingår i *Föreningen Enskilda arkiv i Mellansverige* (FEAM). Medlemmar är arkiv i hela Bergslagsområdet med omnejd som bevarar enskilda arkiv. Ordförandeskapet roterar mellan länen och Västmanland var sammankallande under 2019. Arkivarie Åsa Vålvik och arkivchefen representerar Föreningsarkivet i FEAM. Åsa deltog i en av träffarna under året.

Arkivets branschorganisation är numera *Svenska Arkivförbundet*. Man ger gemensamt med övriga arkivorganisationer ut tidningen *Arkiv*. I septembernumret fanns en artikel om Föreningsarkivet i Värmland i samband med 70-årsfirandet, signerad Gunvor Nyman.

Ekonomi

Allmänt

Föreningsarkivet i Värmland har en ganska brokig finansiering. Ekonomin grundas på medlemsavgifter, serviceavgifter, leveransavgifter, intäkter från vissa utbildningsinsatser samt offentliga medel. Karlstads kommun, Region Värmland och Kulturrådet (statsbidrag fördelat av Regionen via Samverkansmodellen) är de största bidragsgivarna. Karlstads kommun och Region Värmland svarar dessutom för merparten av arkivets hyra i Arkivcentrum Värmland enligt en överenskommen fördelning.

Föreningsarkivet erhöll under 2019 fortsatt ekonomiskt stöd från samtliga kommuner i Värmland. Arkivet debiterar en serviceavgift på 50 öre per innevånare från respektive Värmlandskommun (utom värdkommunen Karlstad, som har en annan roll). Under 2019 landade intäkterna från kommunerna på 94 455 kronor. Det är en liten minskning jämfört med 2018, men en direkt följd av befolkningsutvecklingen. Intäkterna från kommunerna är helt nödvändiga för arkivverksamheten, särskilt som Region- och statsbidragen stagnerat. Karlstad ökade glädjande nog sitt penningbidrag under året och ger dessutom hyresbidrag. Intäkterna från organisationslivet är en grundförutsättning för att arkivet ska kunna fungera som föreningslivets minnesbank. Då de offentliga stöden inte ökar nämnvärt blir intäkterna från organisationerna desto viktigare. Under 2019 uppgick avgiftsintäkterna från organisationshåll till 595 100 kronor, vilket motsvarar 24,5 procent av de totala intäkterna.

Arkivets ekonomirutiner är organiserade som följer. Ekonomiassistenten Monica Gustafsson utför den löpande bokföringen. Redovisningsekonom Karin Östlund, Hushållningssällskapet, anlitas sen några år på timbasis för fakturering. Arkivarie Åsa Vålvik gör utbetalningar via Internetbanken, handhar lönerutinerna samt är deklaraationsansvarig gentemot Skattemyndigheten. Allt fler rutiner klaras av elektroniskt. Under 2019 inleddes en omläggning av faktureringen till medlemmar och kunder. Målet är att spara in på portokostnaderna. De flesta föreningarna har accepterat att få fakturor skickade på e-post istället för via postverket. En välkommen besparing för arkivet.

Bokslut för 2019

Resultat- och balansrapporten för år 2019 finns som **bilaga 2**.

Under 2019 blev intäkterna 9 942 kronor lägre än föregående år. Den största skillnaden uppvisar summan från Arbetsförmedlingen som är 23 800 kronor lägre än 2018. Det är

sjukfrånvaro som påverkat intäkten. Samtidigt minskade personalkostnaderna med c a 10 000 kronor av samma skäl.

Intäkterna från huvudfinansiärerna Region Värmland och Karlstads kommun ökade marginellt. En hyreshöjning från Region Värmland på 8 000 kronor gjorde att motsvarande summa i höjning av Regionens årsanslag inte lämnade något över till drift och övrig verksamhet. Utvecklingen ser lika dystert ut år efter år, vilket naturligtvis begränsar arkivets möjligheter att göra olika insatser. Intäkten av serviceavgifter blev 13 300 kronor lägre än föregående år. Det var väntat, eftersom gallringen enligt bokföringslagens bestämmelser blev mer omfattande än vanligt. Långsiktigt innebär det i och för sig att arkivet friställer utrymme och kan ta emot större arkivmängder från fler betalande kunder.

När det gäller kostnadssidan är det satsningen på arkivets 70-årsjubileum och utställningen "Dold kvinnohistoria" som sticker ut med 28 692 kronor. Summan ligger ändå inom ramen för budgeterade 30 000 kronor. Jubileumsinsatserna klarades således utan begäran om extrapengar från något håll. I övrigt har som alltid en långtgående sparsamhet tillämpats.

Under 2019 förbrukades *15 375 kronor* av fonderade medel gällande Projekt Communicare. Det återstår fortfarande 71 375 kronor som avsättning för detta ändamål. Vidare har 8 775 *kronor* av medel reserverade för marknadsföring använts till förbättringar av hemsidan.

I balansräkning framgår att avsatta medel har minskat något till *193 150 kronor* sammanlagt. Det som tillkommit under 2019 är den *Fond för fotografering av fanor* som arkivet lanserade i samband med 70-årsjubileet. Den ekonomiska buffert som arkivet strävar efter att skapa visar sig i det egna kapitalet, som glädjande nog ökat och nu uppgår till *105 463,81*.

Efter ett verksamhetsår med ovanligt många aktiviteter, men samtidigt en sparsamhet som är helt nödvändig för att bibehålla verksamheten på en rimlig nivå, uppvisar räkenskaperna för 2019 ett plusresultat. I ett läge med uteblivna ökning av offentliga medel måste arkivet bygga upp eget buffertkapital. Styrelsen föreslår därför *att årets överskott på 48 845,20 kronor föres i ny räkning*.

Samverkansmodellen

Sedan 2013 ingår Föreningsarkivet i Värmland i Samverkansmodellen. Det innebär att statsbidraget från Kulturrådet överlämnas till Region Värmland som fördelar de närmare c a 55 miljoner kronor som det f n gäller. Tiotalet verksamheter inom det värmländska kulturlivet (ex Wermland Opera, Värmlands museum, Västanå teater) är med i denna modell för medelstillsdelning. Vissa av aktörerna erhåller många, många miljoner kronor ur denna pott. Föreningsarkivets andel av de statliga kulturpengarna blev endast 315 000 kronor under 2019, en höjning på 3 000 kronor jämfört med 2018. Det visar sig år efter år hur deprimerande usel bidragsutvecklingen är för Föreningsarkivets del i denna form av statsbidragsgivning. Däremot har kraven för att komma ifråga för statsbidrag byggts på successivt. Föreningsarkivets aktiviteter upptas i den *regionala kulturplanen*, som för närvarande omfattar åren 2017-2020. För vart och ett av åren utarbetas också en utvecklingsplan. I konstruktionen finns även ett avtal med Region Värmland. Det skärper kraven på vår relativt sett lilla institution att klara uppgifter som de övriga, betydligt resurstarkare aktörerna i samverkansmodellen förstås också har att uppfylla. Således blir allt svårare att se fördelar med att ingå i den beskrivna lösningen. Att endast tilldelas några enstaka tusenlappar i uppskrivning upplevs inte som rättvist. Föreningsarkivet är en sedan länge etablerad, professionell och stabil kulturverksamhet och framför allt, ett föregångsarkiv på den enskilda sektorn.

Under våren 2019 redovisades begärd verksamhetsstatistik m m till Kulturrådets kulturdatas. Åsa Vålvik och arkivchefen deltog vid flera tillfällen under året vid träffar med de övriga aktörerna i samverkansmodellen, i Region Värmlands regi. Sittningarna behandlar oftast redovisningsrutiner, utvecklingsplaner och ev samverkansmöjligheter.

Personal

Föreningsarkivet har en liten personalgrupp som år efter år uppvisar imponerande resultat inom sitt verksamhetsfält. Det framgår bl a tydligt i verksamhetsstatistiken i bilaga 3.

Under 2019 var följande personer anställda i Föreningsarkivet i Värmland:

Annika Eriksson, arkivarie, heltidsanställd

Monica Gustafsson, ekonomiassistent, timanställd för bokföringsarbete

Anna Markusson, arkivbiträde, anställd på halvtid med tillfälligt lönebidrag

Berith Sande, arkivchef, heltidsanställd

Åsa Vålvik, arkivarie, heltidsanställd

Under våren timanställdes webbdesignern *Christer Nord*, Deje, för att instruera personalen om programvaran Wordpress. Kunskapen är nödvändig för att kunna lägga in information på hemsidan. Arkivarie Åsa Vålvik ansvarar för att uppdatera hemsidan löpande.

Kompetensutveckling och personalvårdande insatser under 2019

Hammarö historia, Gunnar Törnqvist, 4/2

Annika E., Åsa V

Praktisk hantering av kartor, (internutbildning) med bokbindare

Annika E.,

Kristine Novika Svensson, 25/2

Berith S

Om Folkets Hus och parker, arkivarie Margareta Ståhl, vid

Hela personalen

återinvigningen av Ritz (tidigare Folkets Hus) i Arvika 4/3

Hantering av fotografier, (internutbildning), bokbindare

Åsa V

Kristine Novika Svensson, Värmlandsarkiv 15/4

GDPR-information, Jan Löfgren, Värmlandsarkiv, 13/5

Hela personalen

Kulturparlamentet i KCCC, Karlstad, 12/11

Annika E., Åsa V

Indiska Arkiv, med Peter Olausson, 4/12

Annika E., Berith S

(erbjödts inom B-kursen i Arkivkunskap)

De olika utbildningstillfällena och personalvårdande åtgärderna har i de flesta fall erbjudits i samverkan med de övriga arkiven i Arkivcentrumsamarbetet.

Depåverksamhet

I **bilaga 3** presenteras statistik över arkivets depåverksamhet under 2019. Kommentarer till det detaljerade statistikmaterialet återfinns i texten nedan.

Leveranser

Under 2019 tog arkivet emot 87 arkivleveranser som innehöll 180 arkivbildare/föreningar med ett sammanlagt omfång på 90,46 hyllmeter. Av de 180 arkivbildarna var 92 helt nya arkiv medan 88 var tillägg till arkiv som förvarats sedan tidigare. 132 av de levererade arkiven deponerades av betalande huvudman, medan 48 arkiv överlämnades som gåva och således är ägarlösa. Hela 1 746 volymer/enheter levererades in under 2019. Det är en hög siffra och ligger på en nivå som arkivet hade 2015, då bl a den stora Konsumarkivleveransen togs emot. Varje leverans blir föremål för en grovgenomgång för att direkt skilja ut handlingar som inte är arkivhandlingar. Personalen tuktar materialet så att man undviker

att arkivutrymme belamras med ex trycksaker och annat som inte hör till resp arkiv. Som regel komprimeras halvfyllda pärmar eller lösa handlingar till arkivkartonger för att spara hyllutrymme. För föreningarna är grovgenomgången en bra sak. Man slipper betala serviceavgift för mindre intressant material helt i onödan. Om insatserna i detaljförteckningsarbetet under 2019 se nedan *Registrerings- och förteckningsarbete*.

Under våren fick ett antal Kristinehamn-föreningar besked att Kristinehamns kommunarkiv behövde allt hyllutrymme i sin depå i Marieberg. Då valde man i många fall att kontakta Föreningsarkivet. Följande föreningar levererade sina arkiv under året: *KFUM Kristinehamn med ett 25-tal delföreningar, Finska Föreningen, Kristinehamn, Kristinehamns Orienteringsklubb, Kristinehamns Scoutkår, Kristinehamns Judoklubb, Rebeckalogen 84 Louise Adlersparre, Kristinehamn och Odd Fellow logen 80 Gustaf Fröding, Kristinehamn*. Dessutom inkom en sedan länge planerad leverans av det omfattande frikyrkliga materialet från Broängskyrkan i Kristinehamn. Det bestod av arkiv från missionsförbundet, baptisterna och metodisterna i Kristinehamn och dessutom material från frikyrkor i ex Lungsund och Bjurtjärn. Det är glädjande att alla dessa arkiv från Kristinehamn deponerats i arkivet. Samtliga kommer inom kort att vara registrerade i Visual arkiv och blir därmed också sökbara via nätet i närtid. Tillgängligheten blir alltså avsevärt bättre än tidigare.

I mars inlämnades en ovanligt omfattande leverans från Föreningen Sveriges Infanteribrigadmuseum. Museet är verksamt vid Sandbäcken i Karlstad sen 2013 och har utställningslokaler där, men mycket begränsade arkivutrymmen. Kontakter med föreningen har förekommit under flera år och arkivpersonalen har besökt lokaler i Svinbäcksberget. Dessa hyrda lokaler har visat sig olämpliga för arkivändamål, så föreningen beslutade att deponera sina samlingar i Föreningsarkivet. Infanteribrigadmuseet anslöt sig dessutom som medlem i arkivet. Leveransen innehöll 380 volymer och omfattade 23 hyllmeter handlingar. Bland det arkiverade finns bl a dokumentation från Värmlands Regementes museum som otvivelaktigt är mycket intressant för militärforskare.

Årets mest oväntade och samtidigt glädjande leverans var då Claes Örnklint, barnbarnsbarn till det välkända politikerparet Gerda och Mauritz Hellberg, Karlstad, kom till Föreningsarkivet i slutet av maj. Hellbergättlingen medförde en välkänd, nästan mytomspunnen gästbok, som funnits i paret Hellbergs hus, Villa Skogsbrynet, från 1904 och framåt. Boken hade saknats under en tid men kommit till rätta och kunde införlivas med det informationstäta familjearkivet i Föreningsarkivet. Gästboken speglar den stora umgängeskrets man hade. Samtidens politiker, opinionsbildare, artister, konstnärer m fl har skrivit sina namn i gästboken. Kända namn som Anna och Hjalmar Branting, Ellen Key, Karl Staaf, konstnärsparet Fjaestad och många, många fler. 1907 var Gerda Hellberg värdinna då Sveriges mest tongivande rösträttskvinnor träffades i Villa Skogsbrynet. Man ser deras namnteckningar i gästboken och känner verkligen historiens vingslag. Överlämningen av gästboken bevakades av P 4 Värmland och Värmlands Folkblad.

Här följer ett urval av föreningsarkiv som kommit in under året, mest för att visa bredden både typmässigt och geografiskt.

*Inner Wheel distrikt 234 (samt 17 lokalföreningar)
Djurskyddet Westra Wermland
Kristdemokraterna, Hammarö
Revyartisten Morgan "Gossen Ruda"
Larsson, Karlstad
Föreningen Alsters herrgård*

*Finska Föreningen, Kristinehamn
Bondböneriket Kullbergsöa, Filipstad
Gästböcker mm, äldre material från
semesterhemmet Frykenstrand
Teaterföreningen Små Pärlor,
Kristinehamn*

När det gäller Kristdemokraterna är det den första avdelningen som lämnar in material och vi hoppas att fler i länet följer efter. Det samma gäller Finska Föreningen i Kristinehamn.

Registrerings- och förteckningsarbete

Förteckningsinsatserna under 2019 har av naturliga skäl blivit något mindre omfattande än de föregående åren. Aktiviteterna i samband med 70-årsjubileet har förstås krävt mycket tid av personalgruppen. Omlokaliseringen av ca 270 hyllmeter i samband med hyllreparationer tog förstås också tid från förteckningsarbetet. Insatsen visade sig ändå ha en positiv bieffekt, eftersom viss gallring kunde utföras i samband med flytten.

Under 2019 detaljförtecknades 492 arkivvolymerna och det rörde sig om 24,2 hyllmeter som blev sökbara fullt ut. 56 nya förteckningar har upprättats och tillägg förtecknats in i 82 äldre förteckningar. Några exempel på arkiv som blivit tillgängliga efter förteckningsinsatser är *Svenska Togoföreningen*, *Arvika Miljövänner*, *Norra Värmlands Vandrarsällskap*, *en rad småarkiv tillhörande Karlstads Missionsförsamling* och *ett tiotal verkstadsklubbar från företag i Kristinehamn tillhörande Sv Metallindustriarbetareförb avd 111, Kristinehamn*. Vid utgången av 2019 passerade antalet förtecknade arkiv en "magisk gräns" och nu finns hela **6 068 förtecknade arkiv** att ta del av och forska i.

Även under 2019 har Annika Eriksson utfört ordningsarbete i den nedlagda organisationen *Communicares arkiv*. Målsättningen med insatserna är delvis att materialet ska bli så pass strukturerat och gallrat så att arkivet kan rymmas i arkivets egna lokaler. Som det nu är hyrs hyllplats i Karlstads kommunarkivs lokaler i Zakrisdal.

Digitalisering

Alla nya förteckningar som utarbetas liksom förteckningar som kompletteras efter tilläggsleveranser, skrivs in i databasen Visual Arkiv. Det innebär att alltfler arkiv går att finna i digital miljö. Det underlättar sökning både för personal och forskande allmänhet. Under 2019 har Anna Markusson skrivit in samtliga arkivförteckningar från Arvika, Forshaga och Sunne kommuner retroaktivt. Även arbetet med Karlstads kommun med inkorporerade kranskommuner har i det närmaste slutförts vid årsskiftet. Och som största kommun i länet finns förstås överlägset flest arkiv från Karlstad. Under 2019 har *1 151 arkiv skrivits in i Visual Arkiv* och t o m december 2019 har *5 255 arkivförteckningar* införlivats i den Nationella Arkivdatabasen (NAD). Det innebär att *86 procent* av befintliga förteckningar i arkivet går att finna i söktjänsten som nås via <https://sok.riksarkivet.se/nad>. Det är uppenbart att många använder sig av denna sökväg. Föreningsarkivet får många förfrågningar där man anger att uppgifterna har upptäckts i NAD.

Information, forskarservice

Tillgängliggörande

Föreningsarkivet förvaltar dokumentation efter tusentals föreningar som värmlänningarna har engagerat sig i under mer än 150 år. Arkiven har förstås stort värde för föreningarnas egna praktiska och juridiska behov. Samtidigt är arkiven nödvändiga för den egna historieskrivningen. Föreningsarkiven har också stor potential som källor vid släkt- och hembygdsforskning. Organisationernas inflytande i lokalsamhället behöver verkligen uppmärksammas då man skriver bygdehistoria. Genom samarbete med Värmlands Släktforskarförening och övriga parter i Arkivcentrum lockas allt fler släktforskare att använda föreningsarkiven. Det är obestridligen så att föreningsarkiven innehåller mängder med individer som figurerar i materialet. Föreningsarkivets satsningar gentemot

släktforskarna sker vanligen vid informationer och visningar, men också genom föredrag på olika orter i länet.

Forskarservice i samverkan

Sedan 1998 har Föreningsarkivet nära samverkan med Värmlandsarkiv, Karlstads kommunarkiv och Regionarkivet (f d Landstingsarkivet) under Arkivcentrums tak. Det innebär löpande samverkan om forskarservice, utåtriktade aktiviteter, programverksamhet, marknadsföring av arkivbestånden etc. Den gemensamma forskarexpeditionen och forskarsalen har under 2019 hållits öppen måndag-torsdag, sammanlagt 24 timmar i veckan. Alltså har forskarsalen varit stängd under fredagar. Orsaken till denna neddragning är att de fysiska besöken i forskarsalen blivit färre år för år. Men observera att *Föreningsarkivet inte är stängt på fredagar utan avtalar tid med föreningar och forskare som vill besöka arkivet då.*

Tjänstgöringen i forskarexpeditionen sker enligt en överenskommen fördelning. Föreningsarkivet tjänstgör i forskarexpeditionen en heldag per vecka samt en torsdagskväll i månaden. Även Värmlands Släktforskarförening deltar i samarbetet genom att ha en jourhavande släktforskare med i forskarsalen under torsdagarnas kvällsöppettid. I Arkivcentrums gemensamma forskarexpedition erbjuds tusentals arkivförteckningar från offentliga och enskilda verksamheter i pappersform eller digitalt. Numera är det också direkt tillgång till de statliga arkivens forskarplattform i vår forskarsal. Det innebär att *alla besökare har fri tillgång* till ett rikt utbud av digitaliserad arkivinformation i forskarsalen. I forskarexpeditionen visar en digital skärm besökarna vad som är på gång i Arkivcentrum.

Det är viktigt att nämna att föreningsarkiven inte är skannade/digitaliserade som delar av det statliga arkivmaterialet, utan *tillgängliggörs i original* i forskarsalen. Detsamma gäller företagsarkiv, personarkiv, gårdsarkiv samt de äldre arkiven från kommunerna och landstinget i länet.

Forskningsciffror med kommentarer

Under 2019 har 2 125 personer noterat sina namn i forskarsalens besöksloggare. Det är en lägre siffra än 2018 och kan i viss mån tillskrivas minskade öppettider. Ett optiska öga vid huvudentrén till Arkivcentrum har registrerat drygt 115 000 passeringar (oavsett syfte med besöket). Den gemensamma programverksamheten har lockat hela 775 personer under 2019 och antalet programpunkter var 27 stycken. Vissa gruppbesök och de många elevbesöken från skolor i länet redovisas på annat sätt (av Värmlandsarkiv). Den nationella trenden med färre fysiska besök i forskarsalarna gör sig märkbar även i Arkivcentrum. Digital tillgång till statliga källmaterialgrupper som släktforskare traditionellt använder, är en viktig orsak. Därför är det en viktig och alldeles nödvändig uppgift att lansera föreningsarkiven till nya målgrupper!

Under 2019 togs 521 *volymer/enheter* fram till forskarsalen. Dessutom lånades 18 stycken ut till föreningar som jobbar med historiker etc. Det är stor bredd på användarna av våra arkiv. Vi vet att arkiven nyttjas i hög grad av uppsatsskrivande B- och C- studenter, framför allt inom historieämnet vid Karlstads universitet. Vi ser också lokalhistoriskt intresserade som jobbar med bokprojekt eller liknande dokumentationer av hembygden. Alltfler släktforskare vill ta del av föreningsarkiv och för det mesta återfinner man sina släktingar i de individuella föreningsarkiven. Föreningar som ska studera sin historia inför ett jubileum är också en kategori som besöker vår forskarsal.

Under verksamhetsåret 2019 har personalen handlagt 357 *forskarförfrågningar* och andra ärenden som medfört sökning i register, förteckningar och i originalhandlingar. Ärenden som handläggs är ibland ganska okomplicerade, men ofta är det frågor som är både knepiga

och ganska tidsödande att svara på. Arkivet har målsättningen att besvara alla förfrågningar snabbt och effektivt. Det uppskattas av både föreningsfolk och forskande allmänhet.

Föreningsarkiven och forskningen 2019

Föreningsarkivet vill gärna inspirera akademiska forskare att nyttja de användarvänliga föreningsarkiven. En undersökning gjord av Peter Olausson, historielärare vid Karlstads universitet, har visat att föreningsarkiv lockar många uppsatsskrivande studenter. I januari anordnades gemensam studentmessa för B-studenter i historia. Mässan arrangerades som vanligt i samverkan mellan arkiven, historikerna vid Karlstads universitet och Värmlands museums arkiv. Förmiddagen ägnades åt baskunskaper om arkiv, om att använda arkiv i skolundervisningen och att ge tips om sökvägar. På eftermiddagen cirkulerade studenterna mellan olika stationer i huset. Vid Föreningsarkivets "mässbord" fanns arkivarierna Annika och Åsa utrustade med register, arkivexempel och uppsatsförslag med föreningslivet i fokus. Handledarna från historicum fanns på plats för att diskutera uppsatsidéer med studenterna. Upplägget som har använts under många år innebär att studenterna kommer närmare ett ämnesval för sin uppsats, som ganska ofta blir föreningsämnen.

Även under 2019 informerades lärare och studenter från språkvetenskap/svenskämnet på Karlstads universitet i samverkan med Värmlandsarkiv. Det är glädjande att fler ämnen än historia uppmärksammar att de kan finna stoff för uppsatsskrivande i vårt Föreningsarkiv. Här följer en exemplifiering av tillfällen under 2019 då föreningsarkiv nyttjats för studier och forskning.

I början av året fortsatte idrottshistoriskt intresserade med Munkforsanknytning att gräva i allt tänkbart om Munkforsidrott. Gruppen leddes av journalisten/idrottshistorikern Anders Ajaxson och målet var att arrangera en heldag om idrott i Munkfors under sommaren.

Kils hembygdsförening har besökt arkivet vid en handfull tillfällen under året. Man jobbar med det omfattande bildmaterial som föreningen lämnat till Föreningsarkivet. Det gäller att registrera bilderna och identifiera så mycket som möjligt av bildskatten. Sammanhållande i arbetet är Bo Johansson, Kil. I början av året medförde Bo dessutom en grupp från Gillberga, som forskade om brunnsverksamhet i Värmland.

Värmlands Konstförening fyllde 100 år under 2019. Personarkivet efter Wenzel Björkhagen, Hammarö, som förvaras i Föreningsarkivet, visade sig innehålla en stor del av de tidiga årens historia. Resultatet blev en hundraårshistorik och en av författarna, Lena Bonnevier, var tacksam att vital information hade framkommit via tips från Föreningsarkivet.

Även Frödingsällskapet sysslade med historieskrivning och Barbro Järliden, tidigare intendent på Frödings minnesgård, kom resande från Nora och forskade i sällskapets arkiv.

I slutet av januari deltog Åsa Vålvik och arkivchefen då historiedoktoranden Hans Hulling, Karlstads universitet, presenterade sina texter vid ett s k halvtidsseminarium. Hans ämne innebär kartläggning av hur Värmlandsföretagen (ex Uddeholm) byggt sina varumärken. Hulling har bl a studerat fackföreningsarkiv från de större bruksorterna i sin forskning.

Historikern Bengt Schüllerqvist forskade i Föreningsarkivet inför en föredragning i Karlstads Kommunfullmäktige i oktober. Bengt använde sig exempelvis av ett "nyupptäckt" material i kvinnliga rösträttsföreningens arkiv. I detta framkommer hur man förberedde sig inför kommunalvalen i Karlstad i mars 1919. Det var det första valet när både kvinnor och många män kunde nyttja sin rösträtt för första gången. En välfylld Sessionssal fick höra Bengt presentera spännande fakta om det första demokratiska kommunalvalet i staden.

Carl-Johan Ivarsson och Henrik Olsson, har fortsatt sitt genuina eldsjälsarbete med att kartlägga och dokumentera historia om de värmländska missionshusen. Vissa av lokalerna är numera sålda till privatpersoner, andra är rivna, jämnade med marken. Det är ett lovtärbete de båda gör parallellt med gedigen forskning. Föreningsarkivet har hundratals arkiv att erbjuda från samfunden som byggde möteslokalerna och bedrev omfattande verksamhet i bygderna. De båda forskarna har vaskat fram mängder med uppgifter ur våra innehållsrika arkiv. Projektet har en intressant hemsida där resultaten publiceras allteftersom.

En forskare som återkommit under året är journalisten och författaren Torbjörn Nilsson, Stockholm. Han skriver en biografi om Tage Erlander. Vid årets besök var målet att få fram uppgifter om Tages mor Alma och hennes släkt från Lysvik. Familjen var bl a aktiv i missionsförsamlingen i Lysvik, vars arkiv finns i Föreningsarkivet.

Journalisten Anna-Lena Lodenius, Stockholm, sökte material efter den nationalsocialistiske partiledaren, veterinären Birger Furugård. Det visade sig att Föreningsarkivet förvarar unika trycksaker med koppling till Furugårds parti. Forskaren blev positivt överraskad, eftersom hon inte hade kunnat finna detta i Kungliga biblioteket. Forskningen ska resultera i en bok framöver.

I Föreningsarkivet finns hundratals fantastiska fanor från hela länet. Då Sveriges främsta expert på fanor, Margareta Ståhl, Stockholm, kom för att se fanor och standar från socialdemokratiska kvinnoklubbar i Värmland, var det en högtidsdag. Efter att ha tagit del av arkivmaterial från några av Värmlandsklubbarna var Margareta mycket nöjd. Hennes forskning kommer att ingå i ett bokverk som ges ut av S-kvinnor centralt.

Föreningsarkiven och släktforskarna

I januari 2019 arrangerades "Släktforskningens Dag" i Arkivcentrum. Sveriges släktforskarrörelse hade valt *fotografier* som tema för årets aktiviteter. Föreningsarkivet visade fotografier, album mm ur samlingarna och många besökare dröjde sig kvar vid vårt bord. Vid en presentation för ett 30-tal personer passade arkivchefen på att slå ett slag för att man kan gräva i olika föreningsarkiv. Släktforskarna är särskilt intressanta för oss som förvaltar arkiven. De har ofta kunskaper som kan vara värdefulla för att identifiera bilder i våra samlingar. 115 personer besökte arrangemanget i Arkivcentrum.

Under 2019 informerade Föreningsarkivet kursdeltagare i släktforskning vid fem tillfällen. De flesta kurserna var från studieförbund i Karlstad och leddes av släktforskningsnestorn Hans Olsson, Forshaga. Arkivarie Annika Eriksson håller i informationerna, som oftast genomförs tillsammans med Värmlandsarkiv. Arkivet upplever detta som utmärkta tillfällen att inspirera släktforskare att ta steget in i föreningsarkiven. Det finns ofta intressanta uppgifter om släktingar som i många fall engagerat sig i någon form av föreningsliv.

Arkivens Dag

Arkivens Dag firades den 9 november i samarbete med Hagfors bibliotek i Älvstrandens fina Bildningscentrum. Dagen till ära fick trakten årets första riktiga snöfall. Det invercade troligtvis en hel del på publiktillströmningen. Dagens tema var *Arkivskatter från Din hembygd*. Det var passande eftersom arkiven i Arkivcentrum tillsammans med Värmlands Släktforskarförening, Hagfors kommunarkiv, Uddeholmsbolaget och Sällskapet för Gustavaforskning hade gjort sitt bästa för att presentera guldgrubbor ur olika arkiv och samlingar. Arkivinstitutionerna presenterade Hagforsanknutet material och även Hagfors kommunarkiv passade på att synas och informera. Släktforskarföreningen gav grunderna i hur man börjar med släktforskning. Informatören Sven Glans, Uddeholms AB, gav en

initierad och spännande historisk tillbakablick på Uddeholms historia i ord och bild. Inte minst Hagfors Järnverk har ju varit en viktig kugge i UHB:s maskineri.

Förutom föreläsningarna visade Värmlandsarkiv en hel del "historisk" film under dagen. Roland Svensson, Sällskapet för Gustavaforskning, förevisade gamla kartor och Släktforskargruppen i Hagfors hjälpte nybörjare med släktforskning. En utställning av Lennart Thelanders fotografier från 1950-talets Uddeholm var ytterligare en begivenhet under dagen. Många stannade till för att se på arkivens utställningar med foton, texter m m. Inte en Arkivens Dag utan tipspromenad för både stora och små, den här gången samordnad av bibliotekspersonalen. Alla medverkande var riktigt nöjda med dagen. Vi hade åstadkommit varierade aktiviteter och bra samarbete med alla arrangörer och medverkande. På minuskontot fanns bara vädret som troligen avskräckte en del från att komma. Ändå kom ett drygt hundratal besökare. Genom att förlägga Arkivens Dag till de olika kommunerna i länet sprids budskapet att det finns fantastiskt källmaterial från hela Värmland inom Arkivcentrums ram.

Arkivpedagogiska insatser

Föreningsarkivets engagemang i den arkivpedagogiska verksamheten år efter år har ett viktigt mål. Vi vill uppmuntra dagens elever att bli framtidens arkivkunder.

Föreningsarkivet och Värmlandsarkiv samverkar om de olika arkivpedagogiska inslagen. Arkivpedagogen Olle Nilsson, Värmlandsarkiv, har huvudansvar för aktiviteterna och kommer ofta med idéer till nya teman/inslag. Föreningsarkivet deltar i satsningarna på att levandegöra/dramatisera historiska händelser i tidsenliga miljöer. Tidsresorna som arkiven jobbat mycket med är enastående när det gäller att väcka historieintresse hos barn och ungdomar. Vidare erbjuds tematiska stadsvandringar till elever och andra målgrupper. Under 2019 har fem vandringar genomförts med ex Regionens Kulturutvecklingsavdelning, Stora Enso, Komvux m fl. En delvis ny rutt har prövats liksom en bantad version personalmässigt. Annika Eriksson är Föreningsarkivets bidrag till samtliga programpunkter. Hon uppträder som husvilla änkefru Justina Myrin efter branden i Karlstad 1865, som Röda Korssystemer eller Lotta i autentisk "uniform" vid programpunkter från beredskapsåren. Ibland intar Annika t o m skepnaden som häxanklagad kvinna från Värmlandsnäs.

Förutom Tidsresor och sommaröppet i en autentisk miljö i kvarteret Almen under fem sommarveckor har en rolig skollovsaktivitet genomförts. I det spännande äventyret "Detektiv i arkivet" gällde det att hitta ledtrådar. På så sätt illustrerar vi för de unga deltagarna att *i arkiven finner man ledtrådar*. Förutom Annika deltog även arkivchefen, för dagen skrudad i trenchcoat och basker, som en riktig detektiv. Värmlands Folkblad var på plats och skildrade senare detektivaktiviteten i en artikel och på hemsidan.

Föreningsarkivet har lagt drygt ett par arbetsveckor plus en del planeringstid för att levandegöra arkiv för barn och vuxna. Det känns som väl använda resurser. Insatserna visar nya grupper att *arkiven är källa till kunskap och ett kulturarv som är tillgängligt för alla*.

Övriga externa kontakter och arrangemang

Nedan listas aktiviteter som Föreningsarkivet deltagit i och externa kontakter som arkivet haft under 2019, d v s sådant som inte beskrivs på annat ställe i berättelsen.

- 14 januari presenterade Bengt Schüllerqvist sin forskningsidé om "Värmland som Vilda Västern" för historikerna m fl på Karlstads universitet. Arkivchefen deltog.
- 17 januari besökte arkivchefen Kulturnämnden i Kristinehamn, som ett led i deras bidragshandläggning. Detta år diskuterades en angelägen fråga. Kommer föreningar som tidigare

förvarat handlingar i Stadsarkivet i Marieberg att få flytta över dessa till Föreningsarkivet? Nämnden fick svaret att Föreningsarkivet i sin roll som centralarkiv för länets föreningar kommer att ta emot handlingarna, särskilt som läget var akut.

- 3 juni kom Jönköpings läns folkrörelsearkiv på besök och arkivchefen informerade.
- 20 september deltog Föreningsarkivet vid Karlstads kulturförvaltnings arrangemang "Kulturnatta". Karlstads kommunarkiv var öppet och hjälpte dessutom till att bemanna arkivets informations bord, eftersom det samtidigt pågick ett gruppbesök i Arkivcentrum.
- 26 september intervjuades arkivarie Jenny Moström om rösträttskampen och politikern Gerda Hellberg, Karlstad, i Värmlandsmontern på Bokmässan i Göteborg.
- 3 oktober besökte arkivchefen kommunarkivet i Årjäng och träffade representanter för Nordmarksarkivet för att diskutera hur man skulle kunna omhänderta den värdefulla lokalhistoriska samlingen. Det rör sig främst om olika typer av enskilt material. Frågan kommer att diskuteras vidare under 2020.
- 14 oktober höll arkivchefen föredrag för drygt 20-talet intresserade åhörare i Hammarö bibliotek. Ämnet var *Hammarö blomstrande föreningsliv* och kvällen blev mycket lyckad.
- 15 november deltog arkivchefen i en samling i Vadstena landsarkiv för att få förhandsinformation om den statliga arkivutredningen, som skulle läggas fram i december. Utredaren Lars Ilshammar flaggade bl a för resursförstärkning till de enskilda arkiven samt bibehållande av den statliga arkivdepån i Värmland.
- 29 november uppvaktades avgående arkivchefen Yvonne Bergman, som jobbat i Örebro Folkrörelsearkiv och Arkivcentrum i drygt 40 år. Samarbetet mellan föreningsarkiven i Örebro och Värmlands län har varit fruktbart under alla år inte minst p g a Yvannes tillmötesgående i olika sammanhang. Arkivchefen deltog.

Utbildning, kursverksamhet

Kursverksamhet som Föreningsarkivet anordnat för organisationerna under året beskrivs under rubriken *Medlemmar och medlemskontakter*. Sedan många år tillbaka jobbar personal från arkivet i lärarteamet i arkivutbildningen vid Karlstads universitet. Under våren undervisade och handledde personal från arkivet arkivstudenterna på A-kursen i Arkivkunskap. Två av arkivstudenterna, Jim Holm och Sandra Warnqvist, arbetade med föreningsmaterial i sina slutuppgifter på kursen. I september fortsatte ett tiotal studenter på B-nivån och arkivchefen undervisade på två av delkurserna.

Övriga informationer och utbildningstillfällen för studenter och lärarkrafter i historia och svenskämnet redovisas under rubriken *Forskarservice i samverkan*.

Information, mediakontakter, publicering

Under jubileumsåret 2019 har Föreningsarkivet förekommit i media i en grad som är helt unik under alla verksamhetsåren. Oftast är det gemensamma aktiviteter i Arkivcentrum, som får publicitet. 2019 lades istället mediefokus på Föreningsarkivet, på arkivverksamheten och på godbitar ur samlingarna. Det var mycket glädjande. En del av uppmärksamheten var frukten av parallella händelser i landet i övrigt, exempelvis det nationella firandet av demokratigenombrottet 1919-1921.

I början av året publicerade Värmlands Folkblad fyra artiklar med koppling till Föreningsarkivet och med journalisten Jonas Brefält som skribent. Brefält hade inspirerats av Jenny Moströms B-uppsats om kvinnorna Ellen Eriksson, Ambjörby, Gerda Hellberg, Karlstad och Sofia Spångberg, Charlottenberg. Brefält studerade själv arkivmaterial, lyssnade på bandinspelningar och skrev sedan tre mittuppslagsartiklar om kvinnorna. Artikelserien inleddes med en förnämlig artikel om vårt 70-åriga föreningsarkiv, som gav

väldigt fin PR för verksamheten. Ett helt unikt tillfälle att få reklam för forskningsmöjligheter och arkivet självt som resurs.

I samband med jubileumsdagen i början av maj skrev Karlstads-Tidningen en fyllig artikel om arkivet. På en helsida i Värmlandsbygden skildrade Anna-Karin Worland jubileumsdagen och arkivets nyöppnade kvinnoutställning. Även Värmlands Folkblad hade notiser före och artikel efter den genomförda jubileumsdagen.

Den 27 maj överlämnades som en följd av utställningen "Dold kvinnohistoria" en ovärderlig gästbok från familjen Hellbergs hem Villa Skogsbrynet i Karlstad. Händelsen bevakades av både SR P4 Värmland och Värmlands Folkblad.

Reportern Johan Forsblad gjorde ett reportage för Sveriges Television i anledning av den tragiska branden i Svanskogs hembygdsgård. Samlingarna, dels både föremål och arkiv, gick till spillo. Arkivchefens allvarsord om det riskabla med att förvara arkiv i olämpliga lokaler sändes regionalt den 21 maj, men även nationellt i nyhetsprogrammet "Sverige" senare.

I februari träffade arkivarie Jenny Moström och arkivchefen journalister från Kulturradion i SR:s P 1. De samlade stoff till en programserie på tre program om kampen för kvinnlig rösträtt. De fick uppgifter om Karlstadspolitikern och framstående rösträttskämpen Gerda Hellberg till sin programserie. Det visade sig sedan att ett citat från Gerda H. blev rubrik på hela programserien, "Eld och glömska åt dessa rader". Värmland förekom i alla tre delarna som sändes tre måndagar i maj med reprisering i juli. Det var verkligen rörande att Gerda, som inte själv ville stå i centrum, äntligen fick göra det.

I september publicerade branschtidningen ARKIV en artikel skriven av Karlstadsjournalisten Gunvor Nyman. Titeln blev "Vital 70-åring blickar framåt" och texten var både välskriven och läsvärd. Det kändes bra att en person med "andra ögon" skrev om arkivet, så att det blev en fräsch vinkling. Vårt värmländska föreningsarkiv är i realiteten det äldsta regionala länsarkivet i Sverige, så det var ypperligt att få utrymme i tidskriften. Arkivjubileet uppmärksammades även i Karlstads Hembygdsförening tidskrift med text av Gunvor Nyman och bilder av fotografen Lennart Fernqvist.

Jubileumsåret har varit helt unikt vad beträffar Föreningsarkivets närvaro i olika medier både inom länet och faktiskt också utanför. Det får gärna bli en vana.

Hemsidan

Under 2019 har arbetet med att förbättra Föreningsarkivets webbplats www.foreningsarkiv.se fortsatt. Webbdesignern Christer Nord har varit engagerad som stöd för arkivarie Åsa Vålvik, då hon lär sig behärska programvaran Wordpress. Tanken är att arkivet ska kunna lägga ut mer information på egen hand. Hemsidan har förstås varit extra viktig för att informera medlemmar och allmänhet under arkivets jubileumsår. Utöver den egna sidan är naturligtvis Arkivcentrum Värmlands hemsida ett viktigt komplement. Där finns öppettiderna, vad som händer i den gemensamma programverksamheten o s v. Arkivcentrumsidan uppfyller dessutom Kulturrådets tillgänglighetskrav.

Slutord

Föreningsarkivets verksamhetsberättelser vittnar år efter år om vad en enskild arkivinstitution med mycket begränsade ekonomiska resurser ändå kan åstadkomma genom samverkan och långtgående sparsamhet. Jubileumsåret 2019 är inget undantag. Ett uppskattat jubileumsarrangemang, en sevärd utställning och utgivning av en trycksak – allt genomfört utan att begära extrapengar av anslagsgivare eller medlemsorganisationer. Trots

att vårt värmländska föreningsarkiv är äldst, d v s pionjär i landet, så ger det tyvärr inte resultat i ekonomiskt hänseende. Arkivets framgångar när det gäller omhändertagande av hotade föreningsarkiv, att registrera och tillgängliggöra dessa för olika typer av forskning och dessutom göra handlingarna tillgängliga via centrala söktjänster på internet, kunde belönas bättre. Föreningsarkivets hopp står till resultatet av den statliga arkivutredningen "Häriifrån till evigheten", SOU 2019:58. Utredningen föreslår bl a en förstärkning av statsbidragen till de enskilda arkivinstitutionerna. Men vi är många som ska dela på miljonerna som nämns. I remissvaret som Föreningsarkivet kommer att lämna till Kulturdepartementet innan 1 juni 2020 är det förstås oerhört viktigt att trycka på problematiken med den besvärande underfinansieringen på enskilda arkivsektorn.

Föreningsarkivets närmaste omvärld förändras genom en omorganisation ibland aktörerna i Arkivcentrumsamarbetet. Att Värmlandsarkiv och Regionarkivet blir en organisation framöver kan t ex påverka kostnadssituationen för Föreningsarkivet. Hur vet ingen i skrivande stund. Samtidigt har Regionen börjat snegla på Arkivcentrumfastigheten för egna behov. Det kan bli stora förändringar för vårt arkiv, förändringar som arkivstyrelsen dessvärre inte kan påverka.

Verksamheten är glädjeämnet. Ser man i berättelsens statistikbilaga så framgår att arkivet nu har sprängt 6 000-vallen vad gäller antalet detaljförtecknade, sökbara arkiv och att hela 5 255 av dessa går att finna i den Nationella arkivdatabasen. Det har vi förstås vår personal att tacka för. De jobbar målmedvetet och effektivt för att arkivet ska nå så fina resultat.

Arkivstyrelsen tackar Region Värmland, Karlstads kommun och de övriga femton Värmlandskommunerna som bidragit till arkivets ekonomiska verksamhet under 2019. Även till medlemsorganisationerna, våra samverkanspartners i Arkivcentrum Värmland och Värmlands Släktforskarförening riktas ett stort tack för synnerligen gott samarbete och fruktbara kontakter under året. Slutligen går en eloge till personalen som genom extraordinära arbetsinsatser gjort verksamhetsåret till en framgång.

Karlstad i april 2020

Sten Fransson
ordförande

Monica Ekström

Elsa Hallbäck

Elvy Hansson

Lena Hassellund

Viola Jansson

Leif Spännar

/Berith Sande

Medlemsorganisationer i Föreningsarkivet i Värmland 2019-12-31

Bildningsorganisationer

ABF Värmland
 Alsters Folkdanslag
 Filmstudion MOWIE
 Folkbildarna i Värmland
 Folkuniversitetet
 Konstfrämjandet i Värmland
 Konstföreningen i Ulvsbytrakten KRUT
 Manskören Iris, Arvika
 Medborgarskolan Värmland Örebro
 NBV Värmland
 Riksteatern Värmland
 Sensus region Mellansverige
 Slottsbrons Musikkår och Drill
 Studieförbundet Örebro-Värmland
 Studieförbundet Bilda Svealand
 Studieförbundet Vuxenskolan Värmland
 Ulvsby Folkdanslag
 Värmlands Försvarsutbildningsförbund
 Värmlands Konstförening
 Värmlands läns 4H
 Värmländska Folkdansringen

Fackföreningar

Byggnads Örebro Värmland
 GS avd 11 Värmland/Dal
 Handelsanställdas Förbund avd 17
 IF Metall Värmland
 IF Metall Östra Värmland
 Kommunal Västra Svealand
 Ledarna
 Livsmedelsarbetareförbundet
 LO-distriktet Örebro och Värmland
 Pappers avd 36 Skoghall
 SEKO Post Värmland
 SEKO Västra Svealand
 Sv Elektrikerförbundet avd 16
 Sv Målareförbundet avd 6 Svealand, Sektion 3
 Sv Transportarbetareförbundet avd 6
 Unionen Värmland
 Visions center i Västerås
 Värmlands Journalistförening
 Värmlands Tandläkareförening

Idrottsföreningar

Bandyförbundet distrikt Mellansverige
 Färjestads BK, Karlstad
 Karlstad Båtklubb
 Karlstad Korpörening
 Karlstads Simsällskap
 Karlstads Tennisklubb
 Kristinehamns Gymnastiksällskap
 Mellansvenska Gymnastikförbundet
 Orienteringsklubben Tyr

SDF Korpen Värmland
 Värmlands Bordtennisförbund
 Värmlands Fotbollsförbund
 Värmlands Friidrottsförbund
 Värmlands Handikappidrottsförbund
 Värmlands Idrottsförbund
 Värmlands Ishockeyförbund
 Värmlands Orienteringsförbund
 Värmlands Ridsportförbund
 Värmlands Skidförbund
 Värmlands Skolidrottsförbund
 Värmlands Skyttesportförbund
 Västra Svealands Bågskytteförbund
 Värmlands Simförening

Nykterhetsorganisationer

IOGT-NTO Logen 1032 Myran, Forshaga
 IOGT-NTO Logen 389 Ägir, Karlstad
 IOGT-NTO Värmland
 MHF Bergslagen
 Nykterhetsrörelsens Scoutförbund Värmlands
 distrikt
 Verdandi Värmland/Dal
 Värmlands Blåbandsdistrikt
 Värmlands Nykterhetsförbund

Politiska organisationer

Arvika Arbetarekommun
 Centerkvinnorna i Värmland
 Centern i Filipstad
 Centerpartiet i Värmland
 Centerpartiets Ungdomsförbund Värmland
 Folkpartiet-Liberalerna Värmlands förbund
 Miljöpartiet de gröna i Värmland
 Moderaterna i Värmland
 S-Kvinnor i Värmland
 Skoghalls Socialdemokratiska Arbetarekommun
 Socialdemokrater för Tro och Solidaritet i Värmland
 Socialdemokraterna i Karlstad
 Socialdemokraterna i Värmland
 SSU Värmland
 Torsby Nordvärmlands Arbetarekommun
 Unga Örnar Värmland
 Vänsterpartiet Värmland
 Årjängs Socialdemokratiska Arbetarekommun

Religiösa organisationer

Equmeniakyrkan
 Equmeniakyrkan Fagerås
 Lövnäskyrkans församling
 Tingvallakyrkans församling
 Svenska Kyrkans Unga i Karlstads stift

Övriga organisationer

Astma- och Allergiföreningen Värmland
 Bergslagens Älghundsklubb
 Boda Hembygdsförening
 Boliviavännernas Insamlingsstiftelse
 Borgebols Samfällighetsförening
 Brf Brandmästaren, Karlstad
 Brf Felix, Karlstad
 Brf Kyrkbacken, Karlstad
 Brf Lärkängen, Vålberg
 Brf Näcken, Karlstad
 Brf Polketten, Hammarö
 Brf Tjärnheden, Deje
 Brottsförebyggande Centrum i Värmland
 Centrum för Mänskliga Rättigheter i Värmland
 Civilförsvarsförbundet Värmland
 DHR Värmlands distrikt
 Forshaga Folkets Hus
 Forshaga Hembygdsförening
 Forshaga Röda Korskrets
 Frykeruds Hembygdsförening
 Föreningen Grums Hembygdsarkiv
 Föreningen Hagfors Munkfors HjärtLung
 Föreningen HjärtLung Karlstad
 Föreningen Karlstad Lever
 Föreningen Norden i Arvika
 Föreningen Norden i Hagfors
 Föreningen Norden i Kristinehamn
 Föreningen Norden Värmlands distrikt
 Föreningen Rörelsehindrade Barn och Ungdomar
 Värmland
 Föreningen Sveriges Infanteribrigadmuseum i
 Värmland
 Föreningen Värmlandslitteratur
 Föreningen Värmländsk Kultur
 Grava Hembygdsförening
 Hammarö Hembygdsförening
 Handikappförbunden Värmland
 Handikappföreningarna Karlstad
 Hembygdsföreningen Köla Stämma
 Hushållningssällskapet Värmland
 Hyresgästföreningen Region Mitt
 Hörselskadades Förening i Karlstad m o
 Hörselskadades Riksförbund Värmlandsdistriktet
 ILCO Värmland
 Jägareförbundet Värmland
 Karlstads Dövas Förening
 Karlstads Koloniträdgårdsförening
 Karlstads Rotaryklubb
 Klarälvens Vattenvårdsförbund
 LRF Värmland
 Länsföreningen Värmland HjärtLung
 Länshemslöjdsföreningen i Värmland
 Majblommeföreningen i Karlstad
 Mellansveriges Folkets Hus och Parkregion
 Nors Hembygdsförening
 NTF Värmland
 Nyeds Hembygdsförening
 Odd Fellowinstitutionernas i Karlstad gemensamma
 Ekonomiutskott
 Polisens Veteranklubb i Värmland
 PRO Forshaga
 PRO Hagfors
 PRO Handels
 PRO Karlstad Samorganisation
 PRO Karlstad Västra
 PRO Kronoparken, Karlstad
 PRO Värmland
 RSMH Kalstasola
 Rädda Barnen Värmlands distrikt
 Röda Korset Region Mellan
 Skoghalls Folketshusförening upa
 SPF Solstad Karlstad
 SPF Värmlands distrikt
 Stiftelsen Erlandergården i Ransäter
 Stiftelsen Kulturmiljöfond Värmland
 Stiftelsen Rattsjös Skogsvårdsfond
 Stora Kils Hembygdsförening
 Svenska Livräddningssällskapet SLS Värmland
 Svenska Rasfjäderfäförbundet
 Svenska Taxklubben
 Synskadades Riksförbund SRF Värmland
 Villaägarna i Hammarö
 Vågmästarens Samfällighetsförening, Karlstad
 Värmlands Hembygdsförbund
 Värmlands Idrottshistoriska Sällskap
 Värmlands Kennelklubb
 Värmlands läns Diabetesförening
 Värmlands läns Kalkningsförbund
 Värmlands Släktforskarförening
 Värmländska Akademien
 Värmländska Provinsiallogen
 Väse Hembygdsförening

Föreningsarkivet i Värmland

873200-0362

Räkenskapsår: 19-01-01 - 19-12-31

Resultatenhet: Hela föreningen

Period: 19-01-01 - 19-12-31

Resultatrapport

Preliminär

Sida: 1(2)

Utskrivet: 20-05-20

11:01

Senaste vernr: 333

	Perioden	Ackumulerat
Rörelsens intäkter mm		
Nettoomsättning		
3110 Leveransavgifter	15 800,00	15 800,00
3120 Serviceavgifter	422 850,00	422 850,00
3130 Medlemskonsultation/Utbildning	20 725,00	20 725,00
3610 Medlemsavgifter 1	127 250,00	127 250,00
3611 Medlemsavgifter 2	29 200,00	29 200,00
3612 Övriga intäkter	14 120,00	14 120,00
3680 Öresutjämning	-13,90	-13,90
3710 Region Värmland bidrag	830 000,00	830 000,00
3711 Karlstads kommun bidrag	392 000,00	392 000,00
3713 Årjängs kommun	5 005,00	5 005,00
3714 Arvika kommun	13 041,00	13 041,00
3715 Kristinehamns kommun	12 210,00	12 210,00
3716 Forshaga kommun	5 759,00	5 759,00
3717 Grums kommun	4 508,00	4 508,00
3718 Hammarö kommun	8 166,00	8 166,00
3719 Hagfors kommun	5 849,00	5 849,00
3720 Statsbidrag	315 000,00	315 000,00
3721 Kils kommun	5 981,00	5 981,00
3722 Torsby kommun bidrag	5 859,00	5 859,00
3724 Säffle kommun	7 821,00	7 821,00
3725 Munkfors kommun	1 894,00	1 894,00
3727 Sunne kommun	6 630,00	6 630,00
3728 Filipstads kommun	5 418,00	5 418,00
3729 Eda kommun	4 287,00	4 287,00
3730 Storfors kommun	2 027,00	2 027,00
3731 Arbetsförmedlingen	155 164,00	155 164,00
S:a Nettoomsättning	2 416 550,10	2 416 550,10
S:a Rörelseintäkter mm	2 416 550,10	2 416 550,10
Bruttovinst	2 416 550,10	2 416 550,10
Rörelsens kostnader		
Övriga externa kostnader		
5011 Hyra Region Värmland	-552 000,00	-552 000,00
5090 Bevakning Arkivcentrum	-3 811,70	-3 811,70
5411 Förbrukningsmaterial	-22 969,00	-22 969,00
5700 Frakter och transporter	-279,00	-279,00
5930 Reklam	-5 659,00	-5 659,00
6072 Representation	-750,00	-750,00
6110 Kontorsmaterial	-10 245,30	-10 245,30
6211 Telefonkostnad	-6 907,30	-6 907,30
6230 Datakommunikation	-9 746,25	-9 746,25
6250 Porto	-6 912,00	-6 912,00
6310 Företagsförsäkringar	-5 021,00	-5 021,00
6390 Övr kostnader	-3 039,00	-3 039,00
6400 Köp av tjänst	-15 991,00	-15 991,00
6410 Styrelsearvoden	-500,00	-500,00
6491 Postbox	-2 937,50	-2 937,50
6540 Datatjänster	2 295,00	2 295,00
6551 70-årsjubileet	-28 692,00	-28 692,00
6570 Bankkostnader	-4 987,50	-4 987,50
6970 Tidningar och facklitteratur	-440,00	-440,00
6971 Möteskostnader	-929,25	-929,25
6981 Föreningsavgifter	-3 050,00	-3 050,00
S:a Övriga externa kostnader	-682 571,80	-682 571,80
Personalkostnader		
7010 Löner	-1 107 469,21	-1 107 469,21
7012 Sjuklön	-2 795,71	-2 795,71
7013 Semesterersättning	-178 717,25	-178 717,25
7310 Kontanta extra ersättn	-5 500,00	-5 500,00
7331 Bilersättning skattefri	-6 134,09	-6 134,09
7332 Bilersättning skattepliktig	-2 598,84	-2 598,84

Föreningsarkivet i Värmland
873200-0362

Resultatrapport Preliminär

Sida: 2(2)
Utskrivet: 20-05-20
11:01
Senaste vernr: 333

Räkenskapsår: 19-01-01 - 19-12-31
Resultatenhet: Hela föreningen
Period: 19-01-01 - 19-12-31

	Perioden	Ackumulerat
7390 Resekostnadsersättning	-18,00	-18,00
7391 Parkeringskostnad	-133,00	-133,00
7411 Collectum	-64 302,00	-64 302,00
7510 Sociala avgifter	-280 360,00	-280 360,00
7570 Arbetsmarknadsförsäkring Fora	-3 849,00	-3 849,00
7600 Övriga personalkostnader	-3 701,00	-3 701,00
7601 Löneskatt	-15 110,00	-15 110,00
7602 Personalutveckling	-3 644,00	-3 644,00
S:a Personalkostnader	-1 674 332,10	-1 674 332,10
S:a Rörelsens kostnader inkl råvaror mm	-2 356 903,90	-2 356 903,90
Rörelseresultat före avskrivningar	59 646,20	59 646,20
Rörelseresultat efter avskrivningar	59 646,20	59 646,20
Rörelseresultat före finansiella intäkter och kostnader	59 646,20	59 646,20
Resultat från finansiella investeringar		
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		
8300 Ränteintäkter	70,00	70,00
S:a Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	70,00	70,00
Räntekostnader och liknande resultatposter		
8400 Räntekostnader	-2 096,00	-2 096,00
S:a Räntekostnader och liknande resultatposter	-2 096,00	-2 096,00
S:a Resultat från finansiella investeringar	-2 026,00	-2 026,00
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	57 620,20	57 620,20
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	57 620,20	57 620,20
Bokslutsdispositioner		
8871 Upplösning avsatta medel	-8 775,00	-8 775,00
S:a Bokslutsdispositioner	-8 775,00	-8 775,00
Resultat före skatt	48 845,20	48 845,20
Beräknat resultat	48 845,20	48 845,20

Föreningsarkivet i Värmland

873200-0362

Räkenskapsår: 19-01-01 - 19-12-31

Resultatenhet: Hela föreningen

Period: 19-01-01 - 19-12-31

Balansrapport

Preliminär

Sida: 1(1)

Utskrivet: 20-05-20

11:01

Senaste vermr: 333

		Ing balans	Period	Utg balans
TILLGÅNGAR				
Omsättningstillgångar				
Fordringar				
1510	Kundfordringar	550,00	35 026,00	35 576,00
1520	Bidragsfordringar	14 696,00	804,00	15 500,00
1700	Förutbetalda kostnader	8 746,00	875,00	9 621,00
S:a Fordringar		23 992,00	36 705,00	60 697,00
Kassa och bank				
1910	Kassa	1 285,00	-744,00	541,00
1920	PlusGiro	680 876,64	292 515,20	973 391,84
1930	Företagskonto	100 000,00	0,00	100 000,00
1960	KF-konto	306,17	0,00	306,17
S:a Kassa och bank		782 467,81	291 771,20	1 074 239,01
S:a Omsättningstillgångar		806 459,81	328 476,20	1 134 936,01
S:A TILLGÅNGAR		806 459,81	328 476,20	1 134 936,01
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
2010	Eget kapital	-38 937,99	-66 525,82	-105 463,81
2019	Redovisat resultat	-66 525,82	66 525,82	0,00
S:a Eget kapital		-105 463,81	0,00	-105 463,81
Avsättningar				
2290	Avsatta medel	-124 985,00	8 775,00	-116 210,00
2291	Projekt Communicare	-86 750,00	15 375,00	-71 375,00
2292	Fond fotografering av fanor	0,00	-5 565,00	-5 565,00
S:a Avsättningar		-211 735,00	18 585,00	-193 150,00
Långfristiga skulder				
2330	Checkkredit Nordea	-100 000,00	0,00	-100 000,00
S:a Långfristiga skulder		-100 000,00	0,00	-100 000,00
Kortfristiga skulder				
2440	Leverantörsskulder	-303 710,00	-330 773,00	-634 483,00
2510	Löneskatt	-25 921,00	-4 588,00	-30 509,00
2710	Personalens källskatt	-26 795,00	-205,00	-27 000,00
2890	Övr kortfri skulder	0,00	-5 150,00	-5 150,00
2920	Upplupna samlöner	-4 912,00	-11 351,00	-16 263,00
2940	Upplupna sociala avgifter	-27 923,00	53 851,00	25 928,00
S:a Kortfristiga skulder		-389 261,00	-298 216,00	-687 477,00
S:A EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		-806 459,81	-279 631,00	-1 086 090,81
BERÄKNAT RESULTAT***		0,00	48 845,20	48 845,20

Statistik 2015 - 2019**Besök, leveranser, förteckningsarbete, forskarärenden och utlån mm**

	2015	2016	2017	2018	2019
Mottagna leveranser	93	105	76	93	87
Mottagna arkivbildare	287	201	128	147	180
Mottagna hyllmeter	92,33	130,5	52,51	52,34	90,46
Mottagna volymer	3143	2411	918	1197	1746
Återtagna arkivbildare	2	1	2	19	1
Nya förteckningar	97	112	132	107	56
Kompletterade förteckningar	68	104	137	79	82
Antal nya förtecknade volymer	824	1233	1296	1124	492
Förtecknade hyllmeter	33,02	47,64	47,95	41,46	24,2
Registrerade besök i forskarsal*	4188	3034	2653	2296	2125
Framtagna volymer till forskarsal	847	593	557	678	503
Framtagna volymer för externlån	21	36	55	19	18
Handlagda ärenden	359	435	339	361	357
Antal arkiv på NAD	543	1082	3332	4104	5255

*Gemensamt för Arkivcentrum Värmland

Typfördelning av förtecknade arkiv hos Föreningsarkivet i Värmland år 2019

Bildningsorganisationer	366
Fackliga organisationer	1481
Idrottsföreningar	381
Nykterhetsföreningar	761
Politiska föreningar	766
Religiösa föreningar	788
Övriga ideella föreningar	1372
Person- och släktarkiv, samlingar	153
Summa	6068

Revisionsberättelse

Till årsmötet för Föreningsarkivet i Värmland
org nr 873200-0362

Vi har utfört revision av årsbokslutet för Föreningsarkivet i Värmland för år 2019.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsbokslutet upprättas och att det ger en rättvisande bild enligt bokföringslagen, styrelsen har också ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen.

Revisorns ansvar

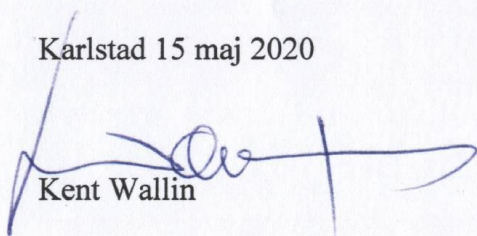
Vårt ansvar är att med rimlig grad av säkerhet uttala att årsbokslutet inte innehåller några väsentliga felaktigheter. Vi har utfört revisionen i enligt god revisionssed. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att vi med rimlig grad av säkerhet kan försäkra oss om att årsbokslutet inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Utöver revision av årsbokslutet har vi även granskat styrelsens förvaltning för att kunna bedöma om någon styrelseledamot har handlat i strid med föreningens stadgar.

Vi tillstyrker att

- årsmötet fastställer resultaträkningen och balansräkningen,
- behandlar årets resultat enligt förslaget i verksamhetsberättelsen och
- beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Karlstad 15 maj 2020

Kent Wallin

Thorsten Born